

med muliggøre, at der ikke skal erlægges fuld tinglysningsafgift, hvis dette pantebrev erstattes af nyt pantebrev til samme panthaver, der kan omfatte nye aktiver.

Der henvises til betænkningen side 208.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 4 (den foreslåede § 5, stk. 6, i tinglysningsafgiftsloven).

3.6. Forholdet mellem virksomhedspant og høstpant

Det fremgår af høstpantebrevslovens § 1, at ejeren eller brugeren af en landbrugsejendom kan stifte pant i ejendommens afgrøder til sikkerhed for betalingen af gæld opstået i forbindelse med køb af visse rå- og hjælpestoffer, f.eks. sædekorn, læggekartofler, gødning og bekæmpelsesmidler, jf. nærmere lovens § 2.

Det fremgår endvidere af lovens § 7, stk. 3, at panteretten efter høstpantebrevsloven går forud for alle tidligere stiftede panterettigheder i den faste ejendom med tilbehør og for panterettigheder efter tinglysningslovens § 47 b, stk. 2.

Det er udvalgets opfattelse, at en lignende ordning bør gælde i forhold til den foreslåede ordning med virksomhedspant, således at panteretten efter høstpantebrevsloven går forud for alle tidligere stiftede virksomhedspanterettigheder.

Udvalget foreslår derfor, at en sådan regel indsættes i høstpantebrevsloven.

Der henvises til betænkningen side 123-124.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Det bemærkes, at fordringspant ikke omfatter aktivtyper, der kan omfattes af høstpant. Der er derfor ikke behov for nogen regel, der nærmere regulerer forholdet mellem fordringspant og høstpant.

Der henvises til lovforslagets § 5 (den foreslåede § 7, stk. 3, i høstpantebrevsloven).

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget indebærer nye muligheder for at anvende erhvervsaktiver som grundlag for låntagning med henblik på at give erhvervslivet flere og mere fleksible finansieringsmuligheder, som også vil kunne bidrage til administrative lettelser i virksomhederne. De foreslåede regler om virksomhedspant og fordringspant vil give erhvervslivet mulighed for på en samlet og enkel måde at stille væsentlige aktivtyper som sikkerhed for lån. En sådan udvidet adgang til sikkerhedsstillelse vil have en række økonomiske

konsekvenser for virksomhederne og deres kreditorer samt for staten.

For låntagende virksomheder vil muligheden for at give en kreditor større sikkerhed for lånet generelt kunne forventes at medføre en bedre og billigere finansiering. Indførelsen af virksomhedspant forventes samtidig at ville medføre, at leverandørkreditter i et vist omfang konverteres til lån i pengeinstitutter, og at der derved vil blive opnået et fald i de samlede transaktionsomkostninger ved kreditformidling og sikkerhedsstillelse.

Den bedre sikkerhed for långiver, som får stillet virksomhedspant, indebærer samtidig, at andre, usikrede kreditorer, f.eks. vareleverandører, Lønmodtagernes Garantifond og ToldSkat, stilles ringere og må forvente at få et større dividendetab under en eventuel konkurs. Dette må antages at ville indebære bl.a. skærpede kreditvilkår fra vareleverandørerne og en generelt øget bidragsbetaling fra virksomhederne til Lønmodtagernes Garantifond.

ToldSkats provenutab modsvares til dels af merindtægter ved tinglysningsafgiften for virksomhedspant – der vil skulle afholdes af de virksomheder, der benytter ordningen – og ved øgede selskabsskatter fra de sikrede kreditorer (pengeinstitutterne), der som virksomhedspanthavere opnår en bedre stilling ved konkurs mv. og derved et mindre dividendetab. Herudover vil det private erhvervslivs samlede nettogevinst give sig udslag i øgede aktionærskatter. Samtidig vil andre kreditorer som f.eks. vareleverandører imidlertid også kunne udnytte mulighederne for virksomhedspant og dermed sænke deres marginalomkostninger.

En nærmere vurdering af de økonomiske konsekvenser ved indførelsen af virksomhedspant (og fordringspant) er behæftet med betydelig usikkerhed, og det er ikke muligt entydigt at vurdere, hvorledes gevinsten ved lavere transaktionsomkostninger i forbindelse med erhvervslivets låntagning og sikkerhedsstillelse samt gevinster eller tab ved de angivne omfordelingseffekter vil blive fordelt, herunder internt i erhvervslivet mellem låntagende og kreditgivende virksomheder.

Dette vil således bl.a. bero på, i hvilket omfang virksomhedspant (og fordringspant) udbredes som sikkerhedsstillelse for låntagning i erhvervslivet, hvor store værdier der vil være omfattet heraf, belåningsprocenten ved virksomhedspant, konkurrenceforholdene i de relevante brancher, og hvilke forhold der i øvrigt vil indgå ved fastlæggelsen af renteniveaet.

I betænkningen (side 229-262) er indeholdt en nærmere beskrivelse af de økonomiske konsekvenser ved